

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllisäisten liiton kannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka sijaitsee The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katu-
jen kulmassa. Puhelin 365.

Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th,
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
Under the Act of March 3rd, 1879.

Pyydämme korjata

Toverittaren kilpailussa kolmen ensi-
mäisen palkinnon saajan järjestys ei
ollut siten kuin sen olisi pitänyt olla.
Lempi Tuomi'lle Seattlesta, oli jol-
lain tavalla erehdyksessä jäänyt tääl-
lä konttorissa antamatta kaikilla hä-
nelle kuuluvia pisteitä, samoin Salu
Mäelle, Hannasta, joten asemat muut-
tuivat siten että **LEMPI TUOMI SAA
ENSIMÄISEN PALKINNON, SALU
MAKI TOISEN PALKINNON JA YR-
JÖ WELLING, NEW YORKISTA
KOLMANNEN PALKINNON.**

Pisteitä saivat he seuraavasti:

Lempi Tuomi, Seattle499
Salu Mäki, Hanna, Wyo.,491
Yrjö Welling, New York461
Osastojen palkinnot muutuvat hie-
man myöskin saaden **NEW YORK
ENSIMÄISEN, SEATTLE TOISEN JA
HANNA KOLMANNEN.**

KAHVI-JUTTUJA

Viime viikon Toveritar osottaa uusia tilauksia tulleen viime viikolla 200 (ei jaksanut nousta siitä yli) ja uudistettuja 112, lähdyttävä määrä siihen nähden, että katkenneita on vaan 69. Kunnan vaan edelleenkin asiamiehet ja Toverittaren ystävät muistavat pitää tuon uudistettujen luvun suurempana, kuin katkenneiden tilausten luvun, niin silloin siitä on joltain toivomista tulevaisuudessa paremmasta.

Mutta ei olla vielä edes seitsemässä tuhannessa ja kymmeneen-tuhanteen oli määrä päästä. Milloin sinne päästään? Milloin? Vastakaa!

Onnittelien palkintojen voittajia, mutta kiitokseni annan minä niille Toverittaren ystäville, jotka joka aika tekevät parhaansa Toverittaren levittämiseksi, huolimatta siitä, onko palkintoja tarjolla tai ei, kaikilla näillä kiitän, sekä kilpailussa olleita että kilpailuun osaa ottamattomia. Sillä juuri he ovat se voima, joka kohottaa Toverittaren tilaajamäärin kymmeneen, viiteentoista, jopa kahteen-kymmeneen-tuhanteenkin!

Ollaanko kahdessakymmenessä tuhannessa silloin kun Toveritar täyttää kymmeneen vuotta? Niin toivon, joka elää, hän näkee.

Naisvaalipuhujia on nykyään runsaasti kaupungissamme. Ennen sen "kultaisen" junan tuloa oli täällä jo tienratvaajia sille monesta sortista. Olipa meidän Inez Millhollandimmekin. Sanoin "meidän", sillä on hän ainakin joskus lukeutunut riveihimme, mahdollisesti itse mielestään lukeutuu vieläkin. Hän on sen republikaanipuolueen "äpäriin", sen naisten puolueen asioilla nyt puhumassa. Hän puhui samana iltana kuin Benson, joten on ollut tilaisuudessa häntä kuulemaan, mutta hänen puheestaan on melko hyvä raportti paikkakuntamme "publikaanien" lehdessä "The Oregonianissa". Ja tuossa raportissa ei ilmene sanallakaan, että puhuja oli kehottanut kannattamaan Hughesia ja republikaanipuoluetta, vaikka hän on ankarasti arvostellut

Naisten toiminnasta

GRANITEVILLE, VT.

Toveri Oikemus on ollut paikkakunnallamme luennossa. Hän puhui neljänä iltana ja jännittävästi se todella olikin kuunnella. Ei mielei tehnyt kesken pois lähteä. Näytti siltä, ettei kuuntelijat olisi tykänneet puheen loputtuaan pois lähteä. Toivomisen varaa on kuitenkin vielä, että kaikki tarkemmin rupeaisivat seuraamaan puheita ja kokouksien menoa silloin harvoihin kun meillä on tilaisuus niitä kuulla. Aina niistä joku tiedonjyvä jää päähän, sillä paljon tarvitsemme vielä oppia, ennenkuin rupeamme käsittämään luokkatelustalon oikean suunnan.

Niin siitä naisten iltamasta minun pitikin ilmoittaa, koska kerran olen luvannut. Naisilla oli kokous toinen päivä lokak. jossa keskusteltiin niitten iltamien suhteen, jotka enemminkin päätettiin pitää 14 päivä, vaan kun saimme tietää että naapurikyläläiset juhlivat—silloin nimittäin Barren osasto viettää toista vuosijuhlaansa 14 päivä, niin meidän täytyi peruuttaa ennen tekemämme päätös, ja lykätä viikon eteenpäin, joten nyt naisten ilta tulee pidettäväksi 21 päivä lokakuuta. Pitäkää mielessänne, varsinkin miesväki, että tulette silloin kaikki kätöhön miten emännät siellä kunostaa itseään. Silloin näytetään kappale "Hetken lapsi", joka on uutuuksella täällä paikkakunnalla; ja siellä on kuvaelma, runoja, kupletteja, kertomuksia, saarnaa, y.m. En viitsi kaikkia luella, mutta tulkaa silloin mailin haallille, niin näette ja ku-

demokraatipuoluetta ja Wilsonia. Ja kehottanut hylkäämään kaikki sellaiset puolueet, jotka ovat yhtä hävyttömästi menelleet naisten äänioikeus-asiaa kohtaan kuin demokraatipuolue on menetellyt. Se siis tarkoittaa myöskin republikaanipuoluetta. Mutta uskooko Inezimme, että hän täällä voi hyödyttää sosialistipuoluetta?

Se, se tahtoo olla niin paha vika monella tällaisella "ystävällämme", että he eivät voi ymmärtää sosialistipuoluetta muuna kuin poliittisena puolueena ja jos se ei sellaisena heidän mielestään mene eteenpäin kyllin nopeaan, niin koittavat he sitä edistää kaikenlaisilla vippakonsteilla, ja vihdoin mennään niin pitkälle, että eksytään pois kokonaan.

Valitettavasti meillä on jäsenistösämme hyvä joukko sellaisia, jotka eivät käsitä sitä, että meidän järjestöme on paljon enempi kuin vaan poliittinen puolue, siinä merkityksessä kuin poliittinen puolue tässä maassa ymmärretään. Meidän järjestöme on työväen kasvatuslaitos, oppilaitos, jonka menestys riippuu sen eheydestä ja horjumattomuudesta, toisin sanoen sen jäsenistön uskollisuudesta sosialistipuolueen periaatteille ja sosialistijärjestön menettelytavalle.

Jos jäsenistömme käsittäisi tämän, niin silloin päästäisiin eteenpäin paljon nopeammin, ehkäpä niinkin nopeaan, että se tyydyttäisi niitkin maltittomia, joiden mielestä nyt mennään eteenpäin liian hitaasti ja jotka erehtyvät niillä "paremmilla" konsteillaan yhä enemmän jarruttamaan työväen pyrkimyksiä.

Minneapolisista kysyttiin kerran, että mihin ne "järkevät" ovat joutuneet, kun se "pises-ilmotuskin" on Toverittaresta kadonnut. En tiedä. Eiköhän paikkakuntalaiset paremmin tietäisi. Sen minä vaan tiedän, että ompeluseuroja samoin kuin s. osastoitammekin kelpaavat aivan tavalliset ihmiset "runnaamaan", sellaiset, jotka eivät jakaannu mainittavasti "järkeviin" ja järjestöihin.

Minneapolisin Toverittaren kirjeenvaihtajakin ovat huvonneet herra ties minne. Toivon toki, että siellä

lette. Oviraha 35 senttiä perheeltä ja 25 senttiä yksityisiltä.

Kovan kohtalon kouriin ovat joutuneet kansalaisemme Mrs. Kulmanen Mrs. Häkklä. Heidät on viety Barren sairaalaan, jossa molemmat on leikkattu umpisuolen tulehduksesta, ollen Mrs. Häkklä jo arveluttavassa tilassa, vaan nyt he molemmat ovat jo paranemaan päin. Toivon heille pikaista parantumista, että voisivat jälleen astua joukkoomme taistelemaan työlläisille parempaa elämisen mahdollisuutta ja täst'edes vielä innoikkaammin, että pian poistuisi tämä nurja järjestelmä, rikkaitten talvas ja köyhäin helvetti ja työläinenkin saisi maistaa talvaan mannasta. Toveruudella. —L...

WINLOCK, WASH.

Pitäisi sitä jotain täätkin virkkoa, kun ei ole näkynyt pitkään aikaan kirjoituksia kylästäme, ei ainakaan kolmeen viikkoon.

Osastolla oli iltamät t.k. 1 p. ja ne onnistuivat hyvin. Yleisöä oli kohtalaisesti ja näytti se olevan tyytyväinen ilien ohjelmaan. Siellä nähtiin "Lukkari arkkitöissään".

Osaston ompeluseuran kokous, joka pidettiin syysk. 28 p. oli myöskin onnistunut. Sinne oli kerääntynyt naisia oikein runsaanlaisesti ja keskustelu oli vilkasta ja oli sinne vielä ostokomitea tuonut töitä tehtäväksi ja nekin menivät hyvin kaupaksi. Keskusteltiin myyjäisistä ja päätettiin pitää myyjäiset marraskuun 18 p. Valittiin komitea hommaamaan näytöskappaletta myyjäisillaksi ja luulen, että komitea tekee parhaansa kappaleen suhteen.

Ensimmäinen ompeluseuran kokous on t.k. 19 p. Jani Jansonin asunnolla. Siellä sitä taas tavataan. Tulkaa joukolla. Jos ette ennen satu muistamaan, niin kun saatte Toverittaren vielä löytyy edes joku kynään pysyvä. * * *

Säkenien syyskuun numerossa on kirjoitus, joka ansaitsee tulla erikokoisesti mainituksi. Se on A. B. Mäkelän kirjoitus "Nuorisolle ja ihannellittolaisille". Se sisältää kolme eri kirjoitusta, kaksi kertomusta elämien elämästä ja yhden kieltopillisen kirjoituksen.

Olen iloinen, että vihdoinkin aletaan käsittää tämänlaisen kirjallisuuden ja lasten ja nuorisoin kasvattamisen tärkeys järjestössämme. Toivon vaan, että tälle alalle annetaan edelleenkin tilaa Säkenissä ja että niitä kynällijöitä löytyisi enemmän, jotka eivät pidä lapsille kirjoittamista vähäpätöisenä asiana.

Toivon myöskin, että nämä kirjoittajat muistavat sen, että meillä ilmestyy julkaisu lapsille kaksi kertaa vuodessa, **Lasten Joulu ja Lasten Kevät**, ja että he lähettävät kirjoituksia myöskin näihin julkaisuihin. Ensimmäinen **Lasten Joulu** on nyt ensiksi ja sitten **Lasten Keväteen** j.n.e.

Lauantailaamulla kun se "kultainen juna" saapui Portlandiin, olivat tulla-juhla-aiheet eli "heikkoudesta huojuvaliset" ("Wabblers"), kuten heitä täällä nimitetään, ja naiset varustaneet "leikkisille" jyrin mielenosotuksen, hurraten presidentti Wilsonin kunniaksi. Eräs pahasuiseksi tunnettu naislääkäri oli varustettuna suurella taululla, jossa oli toisella puolella seuraava kysymys: "Kumpi hanhi nauti sen Hughesin junan kultaisen munan, Mrs. Belmont vai Mrs. Sul'motrusti Guggenheim?" Toisella puolella taulua oli kehoitus äänestämään Wilsonia.

Illalla oli koko kaupunki kuin hulluuden humalassa. Kokouksia, katukokouksia joka kulmassa; automobillejä, lippuja, tungosta ja melua. Yhdessä kulmassa sen olemattoman "vallankumouksellisen työväenpuolueen" edustajat haukkuivat kapitalisteja, jumalaa, kieltolaisia ja sosialistipuoluetta ja sosialisteja. Toisessa kulmassa uskonnonhulluutta sairastava neekeri puolusti jumalaa, vaan ei saanut kuulijoita. Yhdessä kulmassa yritti kieltolaki-aiheita pitää kokousta, mutta heidän joukkonsa pian hupeni kuin tuuleen, kun vastaiseen

käteenne, niin huomaatte tämän kokoukseen silmä Winlockin kirjeessä, sano, niin sitten sopii lähteä sinne kokouspaikalle. Siellä taas on asioita päätettävänä, vaan jätän ne nyt täällä kertaa maailmalle huutamatta. Vaan ensi kerralla en malta olla hiljaa, kun siellä kokouksessa saan kuulla kuinka kauuis siitä tulee. Ja nyt lopetan loruini toistaiseksi.

Toveruudella, ULLA PAUNONEN.

SOUTH PORCUPINE, ONT., CAN.

Olen niinkuin puusta pudonnut ja pikkusen säikähtänyt, kun ajattelin, että jos kirjottaisin minäkin Toverittaren edes pienen kirjeen.

Ajattelin tässä, että mikäähän tässä on syynä, kun yleensä Canadasta on niin vähän kirjoituksia, että ei juuri milloinkaan ja kyllä niitä on semmoisia naisia, jotka pysyisivät kirjoittamaan lehteemme. Minulle tämä on valkea tehtävä, kun en koskaan ole kirjottanut mihinkään lehteen, niin tuntuu kun kirjottaisin samat sanat aina.

Mainitsen vähän siitä illoimestä, että sitä jumalan viljaa ei kuulu Canadassakaan enään annettavan vapaasti kuten auringon paistetta hyvälle ja paholle. Porcupine on kyllä ollut raittiin kaupungin nimellä ennenkin, vaan ei se siitä näyttänyt. Kyllä niitä hyviä koiratorppia täällä on huolehtimassa, että olisi taas pyhän aikana ja maksun aikana viinaa. Mitähän muutoksia tulee, kulkakaan moni mies henkensä heittänee, kun ei saa niin tilukkaan rohdotella kuin ennen.

Sen vaan tiedän, että moni äiti saa edes vähän vapaammin hengittää, kun ei aina tarvitse ajatella, että minkäläisenahan se ukko taas kotiin tulee, vaikka olisi nurkantaka-

kadun kulmaan ilmaantuu naispuhujia haukkumaan niitä "kultaisen junan leikkisiä" ja puustaamaan Wilsonia.

Etäämpänä saarnata molksi puolisen tusinaa pitkätkukkaista ja pitkäpartaisia apostoleja, tuomien kirkkoja ja "puhdistaen" kristin-uskoa. Hihhullen lähetyksirkosta kuului hirveä melu — siellä veisattiin.

Tuolla kadun kulmassa, lähellä "The Oregonianin", republikaanien lehdessä mukkeaa kivirakennusta, piti joku demokraattinen poliitikkoisija puhetta, ylistäen Wilsonia ja kuulijakunta huusi kuin hullut myllyssä. Oregonianin rakennuksen edustalle oli kerääntynyt muutama kymmen sanomalehtipolkia. Heistä pari kilpesi ylös suureen ikkunasyvennykseen ja alkoivat pitää puhetta omalle joukkoleen, matkien vaalipuhujia ja väliin pistäen sekaan omia metkoja tempujaan ja purevaa ivaa koko hommasta. Pojat pitivät puhetta yksi toisensa jälkeen ja joukko hurrasi. Pian alkoi kerääntyä yleisöä tätäkin kokousta katsomaan ja pian saivat sanomalehtipojat puhua suuremmalle joukkoille kuin yksikään toinen puhuja koko illan. "Portlandin sanomalehtipojat hyväksyvät Wilsonin presidentiksi" sentähden, että hän on paras mies", huusi yksi pojista ikkunalta. Toinen peitti ikkunaan kiinnitetyn Hughesin kuvan punasella puserolla, jonka selässä oli iso W.

Jopa kilpesi väkijoukon keskellä yksi noin 14—15 vuotias sanomalehtipoika, hatutta ja takitta, vedenotto-paalun päälle ja alkoi pitää puhetta, käyttäen ulkoa opittuja otsikkokirjoituksia sanomalehtiuutisissa, kuten "Wilson esti meidät sodasta" y.m.s. Väkijoukko hurrasi joka kerta, kun kuuli Wilsonin ylistyksen. Pian alkoi sataa sanomalehtipolkain ryhmästä puhujan päälle märkiä esineitä, olivatko ne kananmunia vai tomaattia, sitä en voinut nähdä, mutta sade kävi siksi ankaraksi, että puhujan oli laskeuduttava alas. En tiedä, jatkuiko kokous sen jälkeen, sillä poistuimme toisaalle.

Mieheni oli alkonut pitää katukokouksen, mutta katsoimme turhaksi yrittää enenkuin ihmiset pääsevät hieman selkenemään tuosta innoituksen humalasta, jonka sai aikaan sen "kultaisen junan" tulo Portlandiin. SELMA-TÄTTI.